DIRECȚIA GENERALĂ EVALUARE ȘI MONITORIZARE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR

OLIMPIADA INTERNAŢIONALĂ DE LECTURĂ 7 septembrie 2017

Nivelul 4 - clasele a XI-a și a XII-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subjectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I 30 de puncte

PORTRETUL UNEI FAMILII TURCEŞTI

de Irfan Orga

Sfârșitul anului 1914 și Turcia în război.

Cât de puţin însemna asta pentru mine şi pentru familia mea, poate cu excepţia tatei, care avea darul viziunii şi a prevăzut lucrurile cu mai multă claritate!

La început, dar numai atunci, în casa mea nu se schimbase nimic. E adevărat că nu mai mergeam la școală, dar evenimentele din casă se derulau la fel.

Într-o seară, vecinii noştri urmau să vină la cină şi, război sau nu, tot trebuia să-i serveşti cu mâncare şi vin. Bunica s-a arătat foarte interesată de acest mic şi liniştit dineu. Simţea că nu putea avea încredere că Feride o să pregătească totul ca la carte si deplângea pierderea lui Hacer.

Unul dintre felurile de mâncare pe care le-a dorit în mod deosebit la masă a fost *lahana dolması* – frunze de varză umplute –, care îi plăcea foarte mult, şi şi-a petrecut toată dimineaţa plângându-i-se mamei că Feride o s-o dea în bară. În cele din urmă, s-a dus ea însăşi în bucătărie, şi-a prins un şorţ mare peste rochia neagră de satin, şi-a pus multele inele într-un loc sigur şi s-a apucat de pregătit *lahana dolması*. I-a explicat lui Feride că, deşi realmente ea nu gătise niciodată aşa ceva, ştia totuşi la perfecţie cum trebuie făcut.

Evident, Feride a privit cu foarte multă suspiciune pregătirile zgomotoase ale bunicii şi i-a fost greu să-şi vadă de orice alte treburi, din moment ce bunica i-a stat permanent în cale.

Mi s-a dat voie în bucătărie ca să privesc. Eram pus întruna să fac una, alta – toate fiind, apropo, cele mai murdare treburi.

A chemat-o pe Feride lângă ea şi i-a făcut o demonstraţie despre felul cum trebuie tăiată ceapa, a căutat indicaţii într-o carte veche de bucate, apoi şi-a exprimat dezaprobarea faţă de acestea. A tăiat plină de elan ceapa, chemându-le pe mama şi pe Înci să fie martore la priceperea ei. În timp ce bunica era ocupată să explice cât de capabilă era ea, Feride încerca disperată s-o întrerupă, ca să-i spună că apa în care pusese frunzele de varză la fiert dădea în foc şi s-o întrebe ce să facă. Bunica nici n-a băgat-o în seamă. Mama i-a spus cu prudenţă că i se părea că se pregătea cam mult orez, mai ales pentru o cină liniştită cu doar câţiva oameni. Fără să-i pese, bunica a ignorat-o şi pe ea şi a purces la spălarea şi scurgerea orezului. Apoi s-a apucat să amestece în el ceapa fin tăiată, iar biata Feride, care nu s-a mai putut abţine, a izbucnit într-un plâns zgomotos. Bunica s-a oprit din amestecat, uitându-se uluită la Feride, care bocea de zor, întrebând-o dacă s-a întâmplat ceva rău. Printre sughiţuri, biata Feride a bolborosit că ceapa trebuia prăjită cu şam fistiği, fistic în ulei de măsline, *înaint*e să fie amestecată cu orezul.

Bunica s-a oprit nesigură, apoi a întrebat-o pe mama ce spune cartea de bucate. Din nefericire, cartea de bucate spunea același lucru ca Feride.

Bunica s-a uitat în jos la degetele ei murdare, la grămezile de orez irosit amestecat cu ceapa irosită, apoi şi-a splălat mâinile la robinet, declarând că ea a terminat cu gătitul. Într-o tăcere apăsătoare, şi-a desfăcut şorţul, şi-a pus înapoi toate inelele pe degete şi i-a spus lui Feride că poate să facă ea însăși dolma – așa cum scrie în cartea de bucate. S-a jurat că nu mai calcă în bucătărie, așteptând din partea lui Feride puţină recunoștință, nu

bocete. Apoi a ieşit semeaţă să-şi stropească mâinile cu apă de colonie. După aceea, s-a plâns de mirosul de la frunzele de varză, fiind de părere că trebuiau aruncate la gunoi şi înlocuite cu foi de viţă-de-vie. A mai potolit-o mama şi a condus-o în salon încă boscorodind. A început apoi o tiradă, subliniind defectele lui Feride şi meritele absentei Hacer.

În acea seară, în ciuda părerii proaste a bunicii mele despre Feride, pe masă a apărut un platou superb cu *lahana dolması*, iar bunica le-a spus tuturor că ea însăşi le-a gătit. Când a văzut mirarea de pe faţa mea, m-a privit ţintă cu atâta aroganţă, că tot eu m-am înroşit şi m-am uitat primul în altă parte. Într-adevăr, pe jumătate mă convinsese că ea avea dreptate.

Invitaţii noştri au ajuns devreme şi au fost conduşi în salon, unde focul trosnea vesel în şemineul de lut, iar Înci le-a adus farfurioare cu *lokum*.

Yasemin şi Nuri au fost politicoşi şi foarte serioşi. În sufragerie, au stat cu Mehmet şi cu mine la o masă mai mică într-un colţ, în vreme ce părinţii noştri mâncau la masa mare de nuc din centru.

În timpul cinei, bunica a vorbit plină de viață, fiind convinsă chiar să ia și o gură de *raki*, care-a îmbujorat-o.

Tocmai când se servea desertul – felii de pepene galben pe un platou de argint, cu gheaţă împrejur – s-a auzit un zgomot ciudat, ca de tobă. Ca la un semn, toată lumea de la masa cea mare a amuţit. Eu, băgând de seamă tăcerea, m-am uitat la ei şi-am văzut cum bunicii îi dispărea roşeaţa de pe faţă şi cum mâna mamei se întindea tremurând după un cuţit pentru fructe.

"Bat tobele în seara asta", a zis tata. "Asta înseamnă că urmează un anunț. Să sperăm că de bine."

"Tobele se bat în timpul Bairamului sau Ramazanului, dar în seara asta nu-i nici una, nici alta. Ce-ar putea fi?", a răspuns vecinul nostru, Orhan Bey.

"Bat tobele și pentru război", a spus cu sfială mama, și cu toții ne-am uitat la ea, surprinși că a intervenit într-o discuție de-a bărbaților.

"Sevkiye *hanim*, sper să te înşeli. Sper sincer să te înşeli." Orhan Bey a vorbit tremurat, agitat, neputând să-și ascundă pe de-a-ntregul spaima.

Bătaia slabă de tobe a continuat, iar noi am terminat desertul aproape în tăcere. Adulții s-au jucat cu pepenele, fără poftă, iar bunica a desfăcut o mandarină, tăind cu precizie coaja colorată și făcând-o să stea în jurul fructului ca o floare. A împărţit-o în patru bucăţi cu degetele ei dibace, a pus-o în farfurie și a stat aşa, uitându-se la ea cu privirea pierdută, ca și cum s-ar fi întrebat cum ajunsese acolo. Tobele se auzeau mai aproape și eu am început să tremur, căci frica celor mai în vârstă mi s-a transmis, încă o dată, și mie.

S-au ridicat de la masă, femeile s-au îngrămădit la fereastră, iar tata și Orhan Bey s-au dus pe hol și au deschis uşa de la intrare. M-am furișat după tata și am stat în spatele lui, în întuneric. Tobele erau și mai aproape acum. Făceau să se audă nenorocirea, mesajul lor îngrozitor, și nici până în ziua de azi nu pot suporta sunetul tobelor.

Îl auzeam pe Bekçi Baba anunţând ceva, dar era prea departe de noi ca să putem înţelege ce spunea. Tata şi-a pus mâinile pe umerii mei şi eu m-am lăsat înspre el, simţindu-mă pătruns de frig şi de o nefericire insuportabilă. Apoi Bekçi Baba a făcut colţul pe strada noastră, fiind însoţit de un om care bătea cu jale o tobă mare. S-au apropiat, cu toba bătând întruna. Dum-dum-du-du-dum-dum, se auzea toba, iar Bekçi Baba a apărut sub felinarul din faţa uşii noastre ca să-şi strige veştile cutremurătoare.

"În următoarele 48 de ore, bărbaţii născuţi între 1880 şi 1885 trebuie să se prezinte la centrul de recrutare. Cei care nu vor veni vor fi puşi sub acuzare."

Şi acel dum-dum-du-dum-dum a pornit mai departe, tristeţea din bătaia tobei răsunându-mi până-n inimă.

"Ce înseamnă asta, Bekçi Baba?", i-a strigat Orhan Bey.

"Război! Război! Nu știi că ţara ta e-n război?", a fost replica.

Bekçi Baba s-a îndepărtat și omul cu toba, un bărbat foarte bătrân, l-a urmat, să dea de știre mai departe.

Am mers înăuntru, la doamne. Erau acolo, la fereastră, ca trei flori răsărite din bezna nopţii, cu rochiile lor de mătase şi cu chipurile în întregime palide.

Doamna Müjğan a început să vorbească, apoi s-a clătinat, nesigură, şi a leşinat în braţele mamei. Yasemin şi Nuri au alergat la ea, strigând "Anne! Anne!", iar İnci a fost trimisă după apă de colonie, cu care urma să i se maseze încheieturile mâinilor şi fruntea doamnei Müjğan. Cât timp mama era ocupată cu ea, Orhan Bey şi-a pus braţele în jurul celor doi copii ai săi şi a spus: "M-am născut în 1885", apoi, fără să mai poată adăuga ceva, l-au podidit lacrimile.

Îşi strângea copiii aproape de el, atât de tare, încât Yasemin a ţipat că o doare, apoi le-a dat drumul, uitându-se pentru o clipă sau două la ei cu ochii unui somnambul – ochii unui bărbat care în faţa lui nu mai vedea doi copii speriaţi, ci nopţi negre, nesfârşite şi împuţite petrecute în tranşee, focuri de armă, care uneori luminează cerul şi, într-un final, noaptea lungă şi neagră a morţii.

Soția lui și-a revenit imediat. El a luat-o de braţ și, foarte respectuos, i-a mulţumit mamei pentru seara aceea si pentru ce încercase să facă pentru sotia lui.

Ne-a urat noapte bună. Tata a plecat cu el prin grădină, cu cei doi copii ţinându-l strâns de mână. Mehmet a fost luat pentru a fi îmbăiat, iar eu am rămas în salon cu mama şi cu bunica.

"Ahmet s-a născut în 1885", a spus bunica.

Şi a tot repetat asta încet, iar şi iar, ca pe-o litanie.

A doua zi, tata a plecat de-acasă devreme, pentru că se ducea în Sarıyer să-l vadă pe unchiul Ahmet.

Toată acea lungă zi casa a fost ca şi moartă. Am încercat să mă joc în grădină cu Mehmet, dar eram plictisit şi agitat, simţind acut neliniştea părinţilor. Nici urmă de copiii de alături şi primul indiciu că era ceva neobișnuit în legătură cu acea zi a venit odată cu bucătăreasa doamnei Müjğan. În momentul acela eu eram pe veranda din spate şi am auzit-o întrebând pe Feride dacă a trecut *bakkal-*ul (băcanul) cu pâinea. Feride i-a răspuns că şi ea îl aştepta, fiindcă nu avea pâine proaspătă pentru masa de prânz. Au mai stat de vorbă în şoaptă câteva minute şi, cu toate că părea să fie ceva grav în discuţia lor, n-am reuşit să înţeleg nimic. Am rămas doar cu senzaţia aceea ciudată şi neconfirmată că se întâmplă ceva rău, dar n-am reuşit să-mi dau seama ce anume. Dimineaţa a trecut. İnci a pus masa de prânz, dar pâinea proaspătă tot n-a apărut. În cele din urmă, Feride a informat-o pe mama, care n-a dat importanţă chestiunii, spunând că în mod sigur *bakkal* uitase de noi în ziua aceea, şi i-a dat voie lui Feride să plece să cumpere pâine. Am aşteptat-o mai bine de o oră să se întoarcă, cu mama din ce în ce mai nerăbdătoare, dar când a revenit, ruptă de oboseală, era tot fără pâine.

"Ce se petrece?", a întrebat mama foarte surprinsă.

"Nu se găseşte pâine nicăieri, *hanım efendî*", i-a răspuns Feride. "De când am plecat, am stat la coadă, cu oamenii gata-gata să se omoare şi să-şi spargă capetele ca să ajungă aproape de uşa brutarului. Unii dintre ei cumpărau câte douăzeci de pâini odată. Toate familiile din cartier sunt acolo, cu toţi copiii şi toţi servitorii, şi toţi încearcă să ia câte o pâine fiecare. Brutarul vânduse tot până când să-mi vină şi mie rândul."

Aşa că ne-am aşezat la masă, bombănind că trebuia să mâncăm pâinea de ieri. Nu ştiam că va veni o zi când vom fi bucuroşi să mâncăm şi pâine veche de o săptămână.

În timpul după-amiezii, Feride a plecat din nou să caute pâine, dar s-a întors tot cu mâinile goale. De data asta a povestit că băcănia era închisă şi că, deşi coada era mai mare ca niciodată, nimeni nu ştia când avea să se deschidă. În ziua aceea, toată lumea era nervoasă şi pe punctul de a ceda. Bunica stătea şi citea din Coran, arătând cuviincioasă şi pioasă îmbrăcată în rochia ei neagră şi palidă la față. Mama şi-a petrecut ziua mai mult pe la ferestre, în mod ciudat cu mâinele goale, aşteptând să se întoarcă tata. Ce diferență era deja între ele! Privind-o pe bunica citind cu atâta sobrietate din Coran, mi-a fost greu să o regăsesc în ea pe bătrâna hazlie care doar cu o zi înainte ne făcuse pe toți să râdem de strădaniile ei culinare. Mama era albă ca varul, fapt scos în evidență şi de culoarea închisă a rochiei, şi-şi ţinea mâinile ocupate sucindu-le şi răsucindu-le fără încetare în poală. La un moment dat, i-a cerut lui Înci să-i aducă un pahar de vin, iar solicitarea ei a părut atât de neobişnuită, încât, pentru o clipă, Înci a uitat de bunele maniere şi s-a holbat la ea cu ochii mari de uimire.

Tata s-a întors în toiul după-amiezii, fără să fi reuşit să-l găsească pe unchiul meu. Mătuşa îi spusese că plecase dimineața devreme spre centrul de recrutare şi că nu ştia unde era acum. Era, observase tata, foarte tulburată.

În drumul său înapoi spre debarcader, trecuse pe la centrul de recrutare din Sarıyer, dar acolo era numai confuzie şi rumoare. Funcţionari istoviţi îşi zbierau instrucţiunile, iar civilii erau strânşi în turme, ca vitele, flămânzi, disperaţi şi apatici. Nimeni nu fusese în stare să-i dea vreo informaţie despre unchiul meu. De fapt, după câte se părea, nimeni nu avusese timp să asculte întrebările tatei şi, la un moment dat, riscase să fie băgat laolaltă cu ceilalţi recruţi. Mama i-a pomenit de incidentul cu pâinea, iar el a râs obosit. Străzile, a spus, erau pline de oameni cuprinşi de panică, toţi căutând ceva să cumpere, să pună deoparte. Veştile despre intrarea Turciei în război răspândiseră teama în Istanbul şi, în unele părţi ale orașului, aveau loc revolte.

A leşit el însuşi să caute pâine şi s-a întors după multe ore cu o pâine mică şi caldă în mână. Era obosit în ultimul hal şi abătut şi avea pe faţă o zgârietură mare pe care i-o făcuse o femeie înnebunită de panică ce încercase să-i şterpelească pâinea.

Cina a fost sumbră, cu noi, copiii, împinși de la spate să mâncăm mai repede, iar adulții prefăcându-se în tăcere că mânâncă. Duse erau serile relaxate, pline de râsete, cu mâncare bună și conversații plăcute, cu epigramele inspirate și malițioase ale bunicii și cu mama, tăcută și timidă, oferindu-și grația și frumusețea ca o contribuție la cină.

A doua zi dimineaţa, unchiul Ahmet a venit la noi să-şi ia rămas-bun. Eu şi cu Mehmet I-am salutat tăcuţi, de data asta fără zarvă, fără agitaţie, căci chipurile părinţilor noştri ne-au dat de înţeles cum trebuie să ne comportăm. Adusese cutii de bomboane pentru noi şi am fost trimişi în sufragerie, în timp ce ei au discutat în salon despre problema serioasă a războiului.

Unele întâmplări din viață ni se păstrează intacte în memorie, creând imagini atât de vii, atât de clare, încât le poți vedea cu ochii minții pentru totdeauna. O astfel de amintire e ziua aceea de noiembrie când unchiul meu ne-a vizitat pentru ultima dată. Era o dimineață rece și tăioasă, iar soarele se juca în spatele norilor ce goneau pe cer. Casa era calmă și liniştită, ca și cum nimic important nu se întâmpla în afara ei. Îngrijitorul, om bun la toate, mătura de pe terasă ultimele frunze căzute. În bucătărie, Feride isca mirosuri plăcute, apetisante,

iar Înci întindea rufele la uscat în micuţa curte laterală. Spălătoreasa cânta cu pasiune, nepăsătoare la nenorocirile care se abătuseră dureros asupra tuturor celor dimprejurul ei. Ce să-i pese ei de război? Şi ce să le pese lui Feride sau tinerei Înci de război? În acea dimineaţă, toată lumea avea ceva de făcut. Eu stăteam cu nasul lipit de geam şi mă uitam afară, la grădina vântoasă şi foşnitoare care avea frumuseţea ei sălbatică, de iarnă, iar Mehmet era prins cu joaca pe podea.

Tata a intrat în cameră să-şi toarne nişte vin şi, poate pentru că eu arătam abătut sau pentru că İnci nu era acolo ca să ne supravegheze, ne-a spus mie şi lui Mehmet să mergem în salon şi să ne jucăm acolo.

În salon, unchiul bea cafea turcească, arătând mâhnit. Nimeni nu ne-a observat, aşa că m-am aşezat pe un scaun şi atunci mama m-a privit, probabil întrebându-se ce căutam acolo. Unchiul vorbea despre mătuşa mea, spunând că starea ei de sănătate părea să se agraveze. Am simţit în vocea lui o nelinişte, o îngrijorare. Apoi a pomenit de fermă, spunând că majoritatea bărbaţilor de acolo fuseseră recrutaţi odată cu el şi că nu ştia cine o să aibă grijă de toate în viitor.

Bunica stătea foarte tăcută. Stătea şi se uita la Ahmet, ca şi cum ochii ei nu s-ar mai fi săturat să-l privească pe el, fiul ei cel mare, primul născut. Nu era o femeie emotivă, dar în ziua aceea ochii i-au tot jucat în lacrimi şi numai mândria ei mare, puternică a putut să le oprească. Bănuiesc că, pentru prima oară în viaţa ei, îşi dădea seama ce putea să facă războiul familiilor. Pentru prima oară, cred, s-a văzut pe sine ca o femeie lipsită de apărare, ignorantă, care n-a ştiut nimic despre alte evenimente în afară de cele din mica ei lume, o lume în care contau doar sociabilitatea, bârfa şi formalităţile. Şi ultimii doi bărbaţi din viaţa ei plecau de lângă ea. Sunt aproape sigur că nu stătea să se gândească la ce-or fi simţit mama sau mătuşa mea. Rece din fire şi niţel despotică, întotdeauna vedea lucrurile numai în raport cu ea. Ea îşi pierdea fiii, poate pentru totdeauna, pe când mama şi mătuşa mea îşi pierdeau doar soții.

Şi deşi bunica avea o părere foarte bună despre soţi, avea una şi mai bună despre fii. E o banalitate să spui că puţine lucruri le scapă din vedere copiilor, dar e adevărat totuşi, iar eu, chiar dacă într-un stadiu incipient atunci, o cunoşteam pe bunica mai bine decât avea să se cunoască ea vreodată. Nu avea timp pentru autoanaliză, iar teoria freudiană încă nu ajunsese în Istanbul. O cunoşteam şi pe mama, după cum cunoşteam şi nucleul latent de duritate pe care îl avea în ea, aşa încât, atunci când firea ei aspră a ieşit la iveală, n-am fost luat prin surprindere, recunoscându-i din timp existenţa până atunci ascunsă. Astăzi n-aş putea să le schiţez portretele în tuşe precise dacă nu aş privi în trecut, cu ochii unui copil, la imagini pe care le crezusem apuse. Dar aşa cum azi aceste imagini îmi readuc în minte, atât de limpede, locuri, scene, conversaţii din trecut, tot aşa ele îmi reamintesc, în parte, senzaţiile pe care le-am avut când eram copil.

De pildă, în acea zi de noiembrie, eu ştiam ce se petrecea în mintea bunicii, ca şi cum şi-ar fi strigat gândurile în gura mare. Când i-a cerut unchiului meu să rămână pentru masa de prânz, ştiam că prelungea momentul tragic al despărţirii, iar când el a refuzat, ea a părut să se surpre în interior, arătând mică şi abandonată în fotoliul ei înalt. Unchiul i-a spus că avea multe treburi de rezolvat în Sarıyer şi că era îngrijorat din pricina mătuşii mele şi, în tot acest timp, a avut grijă să-i evite privirea, poate simţind că, dacă s-ar fi uitat prea de-aproape, ar fi cedat şi el.

traducere de Marius-Adrian Hazaparu

A. (2 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect) Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Feride a preparat pentru cină:

- a. lokum;
- b. fistic în ulei de măsline;
- c. frunze de varză umplute;
- d. orez.

2. Bătaia tobelor din seara cinei anunță:

- a. Bairamul:
- b. începerea Ramadanului;
- c. începerea școlii;
- d. începerea războiului.

3. Anul naşterii lui Orhan Bey este:

- a. 1883;
- b. 1884;
- c. 1885;
- d. 1886.

4. Motivul pentru care tatăl naratorului merge în Sarıyer este:

- a. pentru a se înrola;
- b. pentru a-l căuta pe unchiul Ahmet;
- c. pentru a căuta pâine;
- d. pentru a-l duce acasă pe unchiul Ahmet.

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei din text, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

- 1. Bekçi Baba este însoțit de un om care bate o tobă.
- 2. Bunica vrea să pregătească lahana dolmasi.
- 3. Bunica spune că Ahmet s-a născut în 1885.
- 4. Doamna Müjğan a leşinat.
- 5. Feride caută pâine la brutărie.
- 6. Orhan Bey şi-a îmbrăţişat copiii.
- 7. Unchiul Ahmet este neliniştit din cauza soţiei sale.
- 8. Unchiul Ahmet aduce bomboane copiilor.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe) Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare din următoarele cerințe:

- 1. Precizează numele vecinului invitat la cina de familie.
- 2. Menționează efectul pe care privirea arogantă a bunicii îl produce asupra băiatului.
- 3. Explică motivul pentru care tatăl băiatului îl caută pe unchiul Ahmet.
- 4. În text există următoarea secvență:

"Bunica stătea foarte tăcută. Stătea şi se uita la Ahmet, ca şi cum ochii ei nu s-ar mai fi săturat să-I privească pe el, fiul ei cel mare, primul născut. Nu era o femeie emotivă, dar în ziua aceea ochii i-au tot jucat în lacrimi şi numai mândria ei mare, puternică a putut să le oprească. Bănuiesc că, pentru prima oară în viaţa ei, îşi dădea seama ce putea să facă războiul familiilor. Pentru prima oară, cred, s-a văzut pe sine ca o femeie lipsită de apărare, ignorantă, care n-a ştiut nimic despre alte evenimente în afară de cele din mica ei lume, o lume în care contau doar sociabilitatea, bârfa şi formalităţile. Şi ultimii doi bărbaţi din viaţa ei plecau de lângă ea. Sunt aproape sigur că nu stătea să se gândească la ce-or fi simţit mama sau mătuşa mea. Rece din fire şi niţel despotică, întotdeauna vedea lucrurile numai în raport cu ea. Ea îşi pierdea fiii, poate pentru totdeauna, pe când mama şi mătuşa mea îşi pierdeau doar soţii."

Prezintă, în cel mult 10 rânduri, atitudinea bunicii.

D. (12 puncte)

Unul dintre prietenii tăi a postat pe Twitter următoarea afirmație: "Să fii liber nu înseamnă să faci tot ce vrei, ci să știi că poți să vrei."

Redactează un text de cel mult 30 de rânduri care să reprezinte răspunsul tău la această postare. În redactarea răspunsului tău, vei formula două argumente prin care să-ți susții poziția în raport cu afirmația postată.

SUBIECTUL al II-lea 20 de puncte

lubite tată,

M-ai întrebat odată, acum de curând, de ce susţin că mi-e frică de tine. Ca de obicei, n-am ştiut ce să-ţi răspund, în parte tocmai pentru că mi-e frică de tine, în parte pentru că frica asta se întemeiază pe prea multe elemente ca să ţi le pot enumera măcar pe jumătate stând de vorbă cu tine. Şi dacă încerc acum să-ţi răspund în scris, răspunsul meu va fi incomplet, pentru că şi în scris frica şi urmările ei mă paralizează în fata ta si pentru că proportiile acestei situații depăsesc cu mult puterile memoriei si rațiunii mele.

Problema a fost întotdeauna foarte simplă pentru tine, cel puţin în măsura în care tu ai vorbit despre asta în faţa mea sau, fără alegere, în faţa multor altora. Ţi se părea că treaba stă cam aşa: tu ai muncit din greu toată viaţa, ai sacrificat totul pentru copiii tăi şi mai ales pentru mine, ca urmare, eu am trăit totdeauna fără nicio grijă şi în belşug, n-am avut niciun motiv să mă preocup de grijile vieţii de toate

zilele sau să resimt vreo altă grijă de orice fel; tu, în ce te priveşte, n-ai pretins nicio mulţumire pentru toate acestea, ştii foarte bine ce înseamnă "recunoştinţa copiilor", dar te-ai fi aşteptat totuşi la ceva în schimb, la vreun semn de simpatie; în loc de toate astea, eu m-am ascuns întotdeauna din faţa ta, în camera mea, cu cărţile mele, cu ţicniţii mei de prieteni, cu gândurile mele exaltate; cu tine n-am stat niciodată deschis de vorbă, la templu n-am venit niciodată să stau lângă tine, nici la băi, la Franzenbad, nu ţi-am făcut vreodată vreo vizită, şi n-am avut în nici vreun alt fel sentimentul vieţii de familie; de prăvălie şi de celelalte preocupări ale tale nu m-am interesat niciodată, fabrica am lăsat-o cu totul în mâinile tale şi eu mi-am văzut de treaba mea, pe Ottla am încurajat-o în încăpăţânarea ei şi, în vreme ce pentru tine nu mişc un deget (nici măcar nu-ţi ofer vreodată un bilet de teatru), pentru prietenii mei fac totul. Dacă ai sta să mă judeci, reiese că, deşi nu-mi reproşezi de-a dreptul ceva necuviincios sau rău (poate cu excepţia ultimei mele intenţii de a mă căsători), în orice caz mă acuzi de răceală, înstrăinare, nerecunoştinţă. Şi chiar îmi reproşezi toate acestea ca şi cum ar fi vina mea, ca şi cum eu aş putea schimba totul virând doar puţin o dată cârma, în vreme ce tu n-ai nici cea mai mică vină, poate doar că ai fost prea bun cu mine.

Felul acesta al tău obișnuit de a-ţi reprezenta lucrurile îl consider îndreptăţit numai fiindcă şi eu cred că tu eşti cu totul fără vină pentru înstrăinarea care s-a produs între noi. Dar la fel, pe de-a-ntregul nevinovat sunt şi eu. Dacă aş putea să te fac să recunoşti asta, atunci ar mai fi cu putinţă – nu chiar o viaţă nouă, căci pentru asta suntem amândoi prea bătrâni, dar un fel de pace, nu încetarea, ci îmblânzirea, neîncetatelor tale reproşuri. [...]

Franz

Franz Kafka, Scrisoare către tata, traducere din germană de Mircea Ivănescu

A. (8 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe, prin valorificarea textului citat:

- 1. Mentionează două dintre motivele care l-au determinat pe Franz să-și redacteze scrisoarea către tată.
- 2. Formulează, într-un enunț, definiția "recunoștinței copiilor", valorificând textul dat.
- 3. Precizează o cauză a deprecierii relației dintre tată și fiu, valorificând textul dat.
- 4. Ilustrează, cu două exemple din textul dat, felul în care fiul se apără de "sentimentul vieții de familie".

B. (12 puncte)

Redactează un text de cel mult 20 de rânduri, care să reprezinte pledoaria ta pentru exprimarea fără inhibiţii a sentimentelor în raportul dintre părinţi şi copii. În textul tău, vei face referire atât la fragmentul citat, cât şi la experienţa ta culturală/umană.

SUBIECTUL al III-lea 10 puncte

Privește cu atenție captura de ecran a paginii unei pensiuni, pe site-ul de rezervări online www.booking.com.

- 1. Notează localitatea în care se află pensiunea a cărei disponibilitate este verificată și perioada pentru care se doreste rezervarea.
- 2. Precizează două facilităti pe care le oferă pensiunea.
- 3. Explică prin ce strategie se încearcă realizarea unei dinamici continue a prezentării pensiunii.
- 4. Realizează, pe baza informațiilor din captura de ecran, o prezentare a pensiunii, de cel mult 10 rânduri.

